

REPUBLIKA SLOVENIJA
MIISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR
INŠPEKTORAT RS ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

Dunajska 56, 1000 Ljubljana

T: 01 420 44 88
F: 01 420 44 83
E: gp.irsnp@gov.si

Zadeva: 010-2/2023-17

Datum: 20. 11. 2023

Zadeva: KRITERIJI ZA DOLOČANJE PRIORITETNIH INŠPEKCIJSKIH NADZOROV IRSNVP V LETU 2023

V skladu s sklepom Vlade RS, št. 06100-4/2015/15 z dne 2. 4. 2015, ministrstva, inšpektorati v njihovi sestavi in inšpekcije, ki delujejo v ministrstvih, na svojih spletnih straneh objavijo kriterije za določanje prioriteten inšpekcijskih nadzorov, upoštevaje oceno tveganja na posameznem področju.

Kriteriji za določitev prioriteten inšpekcijskih nadzorov, upoštevaje oceno tveganja na posameznem področju dela Inšpektorata RS za naravne vire in prostor (v nadaljevanju IRSNVP):

A. INŠPEKCIJA ZA NARAVNE VIRE IN RUDARSTVO

A.1. RUDARSKA INŠPEKCIJA

I. REDNI NADZORI:

Osnovno izhodišče načrta dela rudarskih inšpektorjev je zagotoviti sistematični nadzor nad izvajanjem rudarskih del v pridobivalnih prostorih in pri izgradnji predorov na način, da ni ogroženo zdravje in varnost delavcev.

Za inšpekcijski nadzor rudarskih inšpektorjev je določena periodika izvajanja. Periodika nadzora je določena v 127. členu ZRud-1.

Poleg inšpekcijskih nadzorov rudarski inšpektorji vodijo tudi upravne postopke za izdajo mnenj po 22., 23. in 24. členu ZRud-1.

Glede na določila ZRud-1 in glede na število rudarskih inšpektorjev si je rudarska inšpekcija določila osnovne cilje oziroma kriterije:

1. Nadzor rudarskega inšpektorja v primeru smrtni ali skupinske nesreče v rudniku.

Po prvem odstavku 127. člena ZRud-1 mora rudarski inšpektor v primeru smrtni ali skupinske nesreče v rudniku takoj, na kraju samem pričeti z raziskavo okoliščin nesreče, odrediti ukrepe za zavarovanje dokazov in ukrepe varnostne narave in izdelati pisno mnenje o vzrokih nesreče.

2. Nadzor rudarskega inšpektorja nad izvajanjem rudarskih del na 1 (eno) leto.

Drugi odstavek 127. člena ZRud-1 določa, da mora rudarski inšpektor najmanj enkrat letno opraviti nadzor nad izvajanjem rudarskih del, ki jih ogroža metan, drugi plini, vdori vode, mulja in blata, nevaren premogov prah, kremenov prah ali živosrebrni hlapi ter prostor, kjer je nevarnost radioaktivnih sevanj in v primerih, ko je tveganje za nevarne pojave povečano. Rudarski inšpektor mora nadzor nad izvajanjem rudarskih del opraviti tudi v pridobivalnih prostorih, kjer je do izteka koncesije manj kot 3 leta.

3. Nadzor rudarskega inšpektorja nad izvajanjem rudarskih del na 2 (dve) leti.

Po tretjem odstavku 127. člena ZRud-1 mora rudarski inšpektor v vseh ostalih primerih opraviti nadzor najmanj enkrat na dve leti.

II. IZREDNI NADZORI:

Usmeritve za vrstni red obravnave prijav na področju dela rudarskih inšpektorjev določajo vrstni red

obravnavo prijav pravnih in fizičnih oseb, kot sledi iz nadaljevanja. V primeru prejetih več prijav zoper istega ali različne kršitelje oz. zavezance, na nekem zaokroženem območju, kjer so prijave materialno in vsebinsko povezane, se te obravnavajo celovito.

1. Prioriteta:

- prijave iz katerih je jasno razvidno, da je potrebno odrediti ukrep prepovedi za odpravo nepravilnosti z ustno odločbo, kot jo določa 211. člen ZUP in 129. člen ZRud-1 ali
- za prijave, ki se nanašajo na varnost in zdravje delavcev iz katerih izhaja, da je lahko ogroženo zdravje in življenje delavcev,
- raziskava skupinskih nezgod,
- raziskava nezgod s smrtnim izidom,
- razstreljevalna dela,
- prijave, ki se nanašajo na neuporabo ali uporabo poškodovanih naprav v protiekplozijski zaščiti, pri pridobivanju mineralnih surovin v podzemnih prostorih, kjer se nahaja eksplozivna atmosfera.

2. Prioriteta:

- posegi v prostor, ki se izvajajo brez izdanih upravnih dovoljenj – nezakonita rudarska dela,
- posegi v prostor za katera so izdana gradbena dovoljenja ali odločbe za izdelavo gozdne infrastrukture pri katerih se preverja prigrasitev količin pridobljenih mineralnih surovin,
- raziskava nevarnih pojavov,
- raziskava težjih poškodb pri delu,
- prijave nevarnih dogodkov, poškodb naprav in poškodb zaposlenih pri delih, katerih vzrok poškodb je električni tok,

3. Prioriteta:

- vplivi izvajanja rudarskih del na okolico (monitoring),
- nepravilnosti pri izvajanju rudarskih del (splošno),
- neskladje izvedenih parametrov etaž s projektiranim stanjem.
- prijave, ki se nanašajo na uporabo poškodovanih elektro naprav in instalacij

4. Prioriteta:

- posegi izven pridobivalnega prostora,
- izvajanje sanacije kamnolomov,
- nasipavanje pridobivalnih prostorov z odpadki,
- raziskava lažjih nezgod,
- kršenje določil koncesijske pogodbe (splošno),
- drugo.

III. PREKRŠKOVNI POSTOPKI

Vodenje prekrškovnih postopkov predstavlja redno delo rudarskih inšpektorjev.

A.2. INŠPEKCIJA ZA NARAVO IN VODE

Inšpekcija za naravo in vode je svoje delo, zaradi reorganizacije Vlade RS, pričela s 1. 4. 2023. Inšpektorji za naravo in vode imajo v letu 2023 prednostno nalogo nadaljevanje in zaključevanje začelih inšpekcijskih postopkov, ki so jih zaradi reorganizacije prejeli s strani inšpekcije za okolje.

I. REDNI NADZORI

Glede na število inšpektorjev za naravo in vode je osnovno izhodišče načrta dela zagotoviti sistematični nadzor nad pomembnimi viri obremenjevanja narave in izvajanja predpisov s področja varstva voda. Predpisi, ki jih nadzirajo inšpektorji za naravo in vode zaenkrat še ne določajo obvezne redne letne periodike inšpekcijskega nadzora, zato si je Inšpekcija za naravo in vode glede na zelo široko področje dela in glede na število inšpektorjev določila osnovne cilje oziroma kriterije:

1. **Nadzor vodnih in priobalnih zemljišč** s ciljem preprečevanja nedovoljenih posegov na vodna in priobalna zemljišča
2. **Nadzor vodnih pravic** s ciljem zakonite rabe vode na področju oskrbe s pitno vodo
3. **Nadzor naravnih vrednot, posegov na območja Natura 2000 ter na zavarovana območja** s ciljem preprečevanja nedovoljenih posegov na zaščitena območja
4. **Nadzor nad zagotavljanjem spoštovanja zahtev varstva prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst**
5. **Nadzor in preventivno delovanje z namenom preprečitve nezakonite vožnje v naravnem okolju**

II. IZREDNI NADZORI:

Usmeritve za vrstni red obravnave prijav na področju dela inšpektorjev za naravo in vode določajo vrstni red obravnave prijav pravnih in fizičnih oseb, kot sledi iz nadaljevanja. V primeru prejetih več prijav zoper istega ali različne kršitelje oz. zavezance, na nekem zaokroženem območju, kjer so prijave materialno in vsebinsko povezane, se te obravnavajo celovito.

VODE

1. Prioriteta:

- prijave iz katerih je razvidno da je potrebno odrediti ukrep prepovedi za odpravo nepravilnosti z ustno odločbo, kot jo določa 211. člen ZUP

2. Prioriteta:

- posegi v prostor, ki bi lahko trajno ali začasno vplivali na vodni režim in se izvajajo v času prejema prijave,
- raba vode brez ali v nasprotju z vodnim dovoljenjem ali koncesijo in gre za rabo večjo od 50,000 m³,
- odlaganje ali odmetavanje snovi ali predmetov v vode in priobalna zemljišča, ki zaradi svojih lastnosti lahko ogrožajo življenje in zdravje ljudi, vodnih ali obvodnih organizmov, ovirajo pretok voda ali ogrožajo vodne objekte in naprave
- oskrba s pitno vodo, raba vode za namen oskrbe s pitno vodo brez vodnega dovoljenja

3. Prioriteta:

- posegi brez vodnega soglasja ali mnenja, ki so stari 3 leta ali manj
- raba vode brez ali v nasprotju z vodnim dovoljenjem ali koncesijo in gre za rabo manjšo od 50,000m³,
- nadzor Qes, (v času suše 2. prioriteta)
- odpadki na vodnih in priobalnih zemljiščih
- nasipavanja

4. Prioriteta:

- posegi na vodna in priobalna zemljišča, ki so stari več kot 3 leta
- evidentirana posebna raba vode
- drugo

NARAVA

1. Prioriteta:

- prijave iz katerih je razvidno, da je potrebno odrediti ukrep prepovedi za odpravo nepravilnosti z ustno odločbo, kot jo določa 211. člen ZUP
- posegi na naravnih vrednotah, če je neposredno ogrožen njen obstoj, vsa ravnanja v nasprotju z varstvenim režimom na zavarovanih območjih - prvo in drugo območje

2. Prioriteta:

- posegi na naravnih vrednotah, posegi na območja Natura 2000 ter na zavarovanih območjih in niso stari več kot 3 leta,
- prijave poškodovanja ali odvzema živali iz narave in gre za več kot 6 osebkov iz seznama A Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah ali za posamezen osebek velikih zveri ali za osebek večjega sesalca
- za osebek s seznama prepovedanih vrst živali (6b,c člen Zakona o zaščiti živali)

- za mednarodno trgovino s celim osebkom CITES živali ali rastlin za rastlinske vrste iz poglavja A Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah
- prijava ogrožanja habitata, rastišča ali same rastlinske vrste iz priloge A Uredbe o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah, označene s kategorijo H*
- nadzor ZOO ali ZOO podoben prostor
- organiziranje (oglaševanje) vožnje v naravnem okolju na območjih z naravovarstvenim statusom

3. Prioriteta:

- posegi na območjih z naravovarstvenim statusom, ki so se izvajali več kot 3 leta nazaj,
- prijave poškodovanja ali odvzema živali iz narave (in gre za manj kot 6 osebkov Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah ali za del osebkov zavarovanega s CITES konvencijo)
- ogrožanje habitata oz. rastišča rastlinske vrste iz priloge A Uredbe o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah
- jame

4. Prioriteta:

- invazivne tujerodne vrste,
- nadzor planinskih poti,
- glive
- vožnja v naravnem okolju

III. PREKRŠKOVNI POSTOPKI

Vodenje prekrškovnih postopkov predstavlja redno delo inšpektorjev za naravo in vode.

B. GRADBENA INŠPEKCIJA

I. REDNI INŠPEKCIJSKI PREGLEDI

Osnovno izhodišče načrta dela je zagotoviti sistematičen nadzor nad temeljnimi nalogami gradbene inšpekcije preko koordiniranih akcij nadzora. Redni pregledi v zvezi s koordiniranimi akcijami predstavljajo redno obvezno delo vsakega gradbenega inšpektorja. Gradbeni inšpektor mora opraviti vsaj toliko nadzorov, kot je načrtovano z letnim planom dela za posamezno akcijo.

Osnovni cilji gradbene inšpekcije so definirani preko štirih temeljnih nalog in sicer:

G1 – Preprečevanje nedovoljenih gradenj oziroma objektov

G2 – Kontroliranje izpolnjevanja z zakonom določenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov v vseh fazah gradnje objektov ter zagotavljanje izpolnjevanja predpisanih pogojev in kvaliteto dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z gradnjo objektov

G3 – Preprečevanje uporabe objektov brez predpisanih dovoljenj

G4 – Kontroliranje ostalih predpisov v pristojnosti gradbene inšpekcije

Temeljna naloga G4 je le evidenčna, saj na načrtovanje aktivnosti po teh temeljnih nalogah gradbena inšpekcija ne more vplivati, saj so dejanja inšpektorjev odvisna predvsem od prispelih vlog, zahtev drugih organov oziroma ugotovitev na terenu.

II. OBRAVNAVA PRIJAV IN ZADEV

Kriterije v delu, ki se nanašajo na obravnavo prijav in zadev, določa Gradbeni zakon-1 v 88. členu, ki pravi, da se pri določanju vrstnega reda obravnave prijav in zadev upoštevajo stopnja javnega interesa, faza izvajanja gradnje, vrsta kršitve, lastnosti in namen objekta, podrobneje pa so prioritete opredeljene v internem aktu IRSNVP. Gradbeni inšpektorji vsako prejeto prijavo, ki jo prejmejo s strani pravnih ali fizičnih oseb, rangirajo, prijave pa obravnavajo po vrstnem redu, določenim z njenim rangom. Vsaka prejeta prijava je tako obravnavana, ko je glede na kriterije razvrščanja na vrsti za obravnavo.

Gradbeni inšpektorji pri obravnavi prijav, pri vodenju inšpekcijskih postopkov in pri opravljanju upravnih izvršb po določilih veljavne zakonodaje upoštevajo predvsem javno korist in javni interes.

Namen razvrščanja in določanja prioritet je zagotavljanje učinkovitejšega delovanja gradbene inšpekcije pri izvajanju njene prvenstvene naloge, to je zagotavljanje spoštovanja zakonov in podzakonskih predpisov na področju prostora in sicer poenoteno glede na pomembnost po celi Sloveniji, brez morebitnih zunanjih vplivov in pritiskov na inšpekcijske postopke. Zakon o splošnem upravnem postopku posebej ureja ukrepanje v primeru nujnih ukrepov v javnem interesu, to je kadar obstaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi, za javni red in mir, za javno varnost ali za premoženje večje vrednosti. Tako je prioriteta naloga gradbene inšpekcije, da obravnava zadeve, v katerih obstaja sum nevarnosti za življenje in zdravje ljudi, za javni red in mir, za javno varnost ali za premoženje večje vrednosti.

Prioritete dela gradbene inšpekcije pri obravnavi prijav in vodenju zadev upoštevajo predvsem stopnjo javnega interesa za obravnavo prijave ob upoštevanju naslednjih kriterijev:

- fazo gradnje (objekt v gradnji, že zgrajeni objekt),
- vrsta kršitve (nelegalna gradnja oz. objekt, neskladna gradnja oz. objekt, uporaba objekta, nadzor nad udeleženci gradnje, gradbeni proizvodi),
- zahtevnost objekta – zahtevnost objekta po Uredbi o razvrščanju objektov (zahtevni, manj zahtevni, nezahtevni),
- vrsta objekta (javni objekt: šola, vrtec, bolnišnica, industrijski objekt, poslovni objekt, večstanovanjski objekt, nestanovanjski objekt, inženirski objekt...),
- nevarnost (nevarni javni objekt, ogrožanje javnih površin, objekt v privatni lasti),
- ostale karakteristike: vpliv objekta na okolje, gradnja za trg, kršitve glede na lego objekta v prostoru – zaščitena območja: TNP, krajinski parki, vodovarstvena področja, kmetijska zemljišča, gozdne površine...).

Prijave v zvezi z nezakonitimi rudarskimi deli, iz katerih izhaja, da so nezakonita rudarska dela v teku (se pravi gre za nov poseg), se obravnava kot A prioriteta. Ostale prijave v zvezi z nezakonitimi rudarskimi deli imajo prioriteto C.

Prejete prijave oziroma vloge v povezavi s 53. členom Uredbe o odlagališčih odpadkov se obravnavajo kot A prioriteta.

Prejete prijave v povezavi s prijavo začetka gradnje na podlagi 63. čl. GZ se rangirajo glede na stanje gradnje objekta.

Gradbeni inšpektorji nemudoma opravljajo tudi redne nadzore (tudi če je podana pobuda) v zadevah, kjer je potrebno zaščititi javni interes (zadrževanje večjega števila ljudi, objekti z vplivi na okolje, nevarnost za življenje, zdravje in splošno premoženje,...).

III. IZVRŠEVANJE INŠPEKCIJSKIH ODLOČB

Kriterije v delu, ki se nanašajo na izvajanje izvršb inšpekcijskih odločb po drugih osebah, določa Gradbeni zakon-1 v 101. členu, ki pravi, da se pri izvajanju izvršbe po drugih osebah upošteva stopnja javnega interesa po naslednjih merilih:

- pravno stanje izdanih upravnih aktov, na podlagi katerih se opravlja izvršba;
- fizične in druge lastnosti objekta;
- vpliv objekta na ljudi in okolje;
- lega objekta;
- objekt v javni rabi ali objekt, v katerem se opravlja dejavnost, ali objekt gospodarske javne infrastrukture;
- možnost legalizacije.

Gradbeni inšpektorji izvršljive inšpekcijske odločbe izvršujejo po vrstnem redu, ki ga določajo sprejete prioritete za razvrščanje izvršilnih postopkov. Prioritete pri razvrščanju upoštevajo zlasti stopnjo javnega interesa za izvršitev odločbe z upoštevanjem naslednjih kriterijev:

- pravno stanje (pravnomočnost, izvršljivost) izdanih upravnih aktov, na podlagi katerih se opravlja izvršba,
- fizične karakteristike objekta – zahtevnost objekta po Uredbi o razvrščanju objektov (zahtevni, manj zahtevni, nezahtevni),
- vpliv objekta na ljudi in okolje (objekt za katerega je s predpisi o varstvu okolja določeno, da je zanj presoja vplivov na okolje obvezna ter objekt za katerega s predpisi o varstvu okolja ni obvezna presoja vplivov na okolje, z onesnaževanjem in obremenjevanjem pa vpliva na kvaliteto bivanja v določenem okolju),

- lega objekta v prostoru (nacionalni/narodni park, regijski park, krajinski park, Natura 2000, naravne vrednote in spomeniki, ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja, naravni rezervat, zaščiteno mestno jedro in spomeniško zaščiteni objekti, vodovarstveno območje, vodno zemljišče, zemljišča s podzemnimi vodami, priobalni pasovi, gozdno zemljišče, prvo kmetijsko zemljišče, naravna zdravilna sredstva, varovalni pas posameznih objektov gospodarske javne infrastrukture, zemljišča, na katerih je območje izključne rabe letališča, vzletišča oziroma infrastrukturnega objekta navigacijskih služb zračnega prometa ter zemljišča, nad katerimi je na podlagi predpisov, ki urejajo letalstvo, določeno območje nadzorovane rabe in območje omejene rabe, območja s področje obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter drugi varovani pasovi ali katera druga zaščitena območja, ki so razvidna iz prostorskih aktov),
- objekti v javni rabi,
- objekti, v katerih se opravlja dejavnost,
- objekt gospodarske javne infrastrukture,
- možnost legalizacije objekta.

Gradbeni inšpektorji so pri izvajanju izvršbe po drugih osebah dolžni dosledno upoštevati vrstni red izvršilnih postopkov, določen na podlagi prioritet dela gradbene inšpekcije pri izvršilnih postopkih.

IV. PREKRŠKOVNI POSTOPKI

Vodenje prekrškovnih postopkov predstavlja redno obvezno delo vsakega gradbenega inšpektorja.

C. GEODETSKA INŠPEKCIJA

I. REDNI INŠPEKCIJSKI PREGLEDI

Osnovno izhodišče načrta dela je zagotoviti sistematičen nadzor nad temeljnimi nalogami geodetske inšpekcije preko koordiniranih akcij nadzora. Redni pregledi v zvezi s koordiniranimi akcijami predstavljajo redno obvezno delo geodetske inšpektorice. Geodetska inšpektorica mora opraviti vsaj toliko nadzorov, kot je načrtovano z letnim planom dela za posamezno akcijo.

Osnovni cilji geodetske inšpekcije so definirani preko štirih temeljnih nalog in sicer:

Geo1 – Nadzor nad izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti za geodetska podjetja, odgovorne geode in geode,
 Geo2 – Nadzor nad evidencami nepremičnin,
 Geo3 – Zagotavljanje pravilnega označevanja ulic in stavb.

II. OBRAVNAVA PRIJAV IN ZADEV

Geodetska inšpektorica pri obravnavi prijav pravnih in fizičnih oseb in pri vodenju inšpekcijskih postopkov upošteva predvsem javno korist in javni interes.

Geodetska inšpekcija pri določanju prioriteten inšpekcijskih nadzorov upošteva naslednje kriterije, ki so razvrščeni po pomembnosti:

1. Nadzor nad izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti za geodetska podjetja, odgovorne geode in geode
2. Nadzor nad evidencami nepremičnin
3. Zagotavljanje pravilnega označevanja ulic in stavb

III. PREKRŠKOVNI POSTOPKI

Vodenje prekrškovnih postopkov predstavlja redno obvezno delo geodetske inšpektorice.

Martina Gašperlin,
v.d. glavne inšpektorice Inšpektorat
RS za naravne vire in prostor

